

Žrtve žrtava

M. A. Salloomi, *Neduzne žrtve u globalnom ratu protiv terora, preveo Hilmo Bajgorić, Sarajevo, Šahinpašić, 2007, p. 254.*

Ovo je rijetko kazivana priča o poražavajućim efektima legitimne borbe protiv terorizma po islamske i muslimanske dobrotvorne organizacije i korisnike njihovih usluga. Hronologija je to paničnog straha u akciji ali i svjesnih zloupotreba i instrumentalizacije tog straha nakon kobnog 11. septembra 2001. u svrhu kriminalizacije muslimanske solidarnosti i obračuna sa većinom muslimanskih humanitarnih organizacija.

Mnogo je toga, uvjetno rečeno, poznatog u ovoj knjizi. Svi mi, naime, već godinama slušamo o navodnim vezama islamskih humanitarnih organizacija sa teroristima.

Ova knjiga sa 604 fusnote dokumentuje te tvrdnje i jasno pokazuje da su one samo u rijetkim slučajevima dokazane u regularnim sudskim postupcima. U većini slučajeva gladni i beskućnici, invalidi i izbjeglice, udovice i siročad u muslimanskom svijetu ostajali su i bez posljednjeg izvora nade pod nikad nerazjašnjenim okolnostima, političkim pritiscima i u sumnjivim sudskim procesima koji su 'dokazivali' da su njihovi donatori i sponzori povezani sa najopakijim stvorenjima na zemlji. Autor podastire podatke iz kojih se vidi da je riječ o tragediji stotina hiljada najbeznačajnijih ljudskih bića širom svijeta.

Riječ je o žrtvama žrtava, najnedužnijim od svih žrtava. Iz njihove perspektive rat protiv terorizma ovaj svijet je učinio gorim a ne boljim mjestom za življenje.

Knjiga se sastoji od predgovora, uvoda i sedam poglavlja koja obrađuju ulogu humanitarnih organizacija u svijetu danas, kampanju protiv islamskih humanitarnih organizacija prije i nakon 11. 9. 2001., istrage protiv tih organizacija u Američkom kongresu, pojedinačne slučajeve gašenja tih organizacija u Zalivu, Palestini, Afganistanu i Iraku, greške tih organizacija i stvarne motive njihovog rušenja. U svom

predgovoru knjizi bivši član američkog Kongresa Paul Findley konstatuje da je ovaj aspekt rata protiv terorizma donio više štete nego koristi kršćanskom svijetu.

Između brojnih zaključaka ove knjige izdvajamo sljedećih nekoliko: Cilj ove široke kampanje bile su samo muslimanske organizacije. Cilj nikada nije bio da se greške isprave, kao što se čini kod drugih organizacija, već da se i najmanja greška najstrožije kazni zatvaranjem. Politički pritisci i zastrašivanje mnogo su češće korišteni u ovoj kampanji nego li sudovi. Na posebnom udaru bile su organizacije koje pomažu palestinski narod. Većina zemalja danas ima zakone koji otežavaju djelovanje islamskih humanitaraca. Praktično sumnjičeći sve aktivne muslimane za podršku terorizmu oci rata protiv terora unaprijed su osudili svoju borbu na neuspjeh. Samo preciznim identificiranjem istinskih terorista ovaj rat ima šansu.

Jedno od interesantnijih otkrića ove knjige je da je ovaj obračun sa islamskim humanitarnim organizacijama krenuo i prije 11. septembra 2001. Ona još potvrđuje da se naš svijet nakon tog datuma ponovo približio onom orvelovskom punom tajnih dokaza i procesa, zaglušujuće propagande, zastrašivanja, osuda bez mogućnosti žalbe itd. Tek nakon čitanja ove knjige oni koji su primali ili još primaju podršku donatora iz muslimanskih zemalja shvatit će šta ti ljudi i žene, kao i oni koji im tu podršku dostavljaju, rizikuju da bi pomogli ljudima u nevolji. Zato im trebamo biti zahvalni i ne dozvoliti da njihovu svijetlu sliku zamute pojedini slučajevi zloupotreba humanitarnih organizacija u nelegalne svrhe.

Za pohvalu je autorova analiza navodnih grešaka islamskih humanitarnih organizacija u kojoj on na više mjesta ukazuje na istinske, iako ne nužno namjerne propuste u radu tih organizacija, kao što su miješanje podrške džihadu i humanitarnog rada (str. 181). On međutim opravdano ukazuje da je mnoge od grešaka koje se pripisuju islamskim humanitarcima moguće svakodnevno javno prepoznati u radu nemuslimanskih organizacija ali da ih zbog toga nikad nije glava zaboljela. Nažalost, u zadnjem poglavlju i sam autor je zapao u istu grešku kao i organizacije koje je kritizirao pa je svoj solidan

dokumentarni rad i analizu pomiješao sa povijedanjem. Dobro je da mu se to desilo tek u zadnjem poglavlju!

Odličan prijevod i oprema knjige zasluživali bi najvišu ocjenu da su se priređivači još malo potrudili oko termina i imena koja su ponekad iskrivljena da ih se ne može prepoznati (sargija, šejhu 'l-ezher Tanhavi, itd.). Arapski tekst je nažalost u cijelosti izvrnut. Ima tu još pogrešnih informacija koje su se lahko dale eliminirati. Bivši ministar Ramo Masleša identificiran je kao bosanski Hrvat, a Bariša Čolak kao bivši ministar unutrašnjih poslova itd.

Bez obzira na ove propuste ova knjiga predstavlja važnu kariku u razumijevanju globalnih dešavanja u posljednjih desetak godina. Bosna je nažalost često spominjana u ovoj knjizi. Bosanskom će čitaocu vjerovatno biti interesantno da sagleda kako su iz globalne perspektive izgledali neki procesi kojima je i sam bio svjedok.

Ahmet ALIBAŠIĆ

Sebe upoznaj, Gospodara priznaj, a čovjeku budi na usluzi

Sulejman Bugari, Mi smo jedan drugom najbolji poklon, Sarajevo, Connectum, 2007, 349.

Ovo je druga knjiga popularnog sarajevskog imama i vaiza hafiza Sulejmana Bugarija. Hafiz je inače porijeklom iz prelijepog kosovskog grada Prizrena za koga Noel Malkolm kaže da je «jedno od najfascinantnijih osmanskih mjesta sačuvanih bilo gdje u svijetu».

Prva autorova knjiga je bila zbirka njegovih hutbi dok je ova zbirka nastupa na elektronskim i u pisanim medijima.

Iako žanrovski i tematski heterogena knjiga čini mi se ipak ima vrlo kratku i jasnu poruku. Ona bi mogla glasiti: Sebe upoznaj! Gospodara dragog priznaj! A čovjeku budi na

usluzi da bi se Gospodaru odužio za sve blagodati što ti ih je darovao.

U fokusu Hafizove pažnje je čovjek-pojedinac. On je mjera stvari, u pozitivnom, afirmirajućem smislu riječi. On ne govori mnogo o ummetu, državi, društvu, islamu, ... On govori o čovjeku. I svakako da je u pravu: jer u Boga je gore uznemiriti čovjeka nego Kabu (str. 6).

Autor, jasno je, ima poruku, ali on nije jedinstven po tome. Tajna njegova uspjeha je što on zna kako tu poruku da prenese da ga svi razumiju. Mnogima od nas većinu vremena pojmovi poput grijeha i istigfara su daleki, a da ne govorimo o transcendenciji, Božijim atributima, melekima, itd. Ali zato nam nisu strani pojmovi prehlade, virusa, andola i tableta, sirupa i antibiotika. Autor nas, naprimjer, poziva da pokrenemo 'duhovnu proizvodnju', Ramazan je u njega 'sajam Allahove milosti', naša tijela su 'skafanderi', Allah nas 'reklamira kod meleka', do Dženneta vodi makadam a do Džehennema autoput, musafirski namaz je 'sendvič-namaz', džamije su 'restorani s hranom za dušu', u nama živi kompletan zoološki vrt kroz životinjske osobine koje nosimo u sebi, dragi Bog nagrađuje ali daje i 'stimulaciju i regres', šejtan nam 'uvaljuje viruse', itd. Eto to je rječnik koji hafiz koristi da nam približi tajnovite duhovne mehanizme i procese u nama i oko nas.

No nije samo ni jezik posrijedi. Hafiz povrh svega toga ima kredibilitet potreban za uvjerljivog savjetnika. Ne sluša se ovaj autor primarno zbog onoga što govori i kako govori već zbog onoga što čini i kako se s ljudima ophodi. On živi svoje riječi. On ide putem na koji ljude šalje. Uostalom on ljudima i ne govori koliko s njima razgovara i za njih čini. Svi mi koji smo u službi islama znamo da je sevap sresti brata i sestru s osmijehom na licu pa ipak smo uglavnom namršteni.

Mi jako dobro znamo da je služiti čovjeku najveći oblik ibadeta, pa ipak izabiremo da činimo nafilu ili jednostavno da ostanemo u komforu svoga toplog doma ne čineći ništa. Mi znamo kakvo je droga zlo i kolika je opasnost i našim porodicama ali nas to naše 'znanje' ne pokreće da nešto poduzmemo.... Za razliku od toga, Hafiz se daje, on nam se daruje – bez pre-